

ผลงานเด่น กรมวิทยาศาสตร์บริการ

กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

กรมวิทยาศาสตร์บริการ
DEPARTMENT OF SCIENCE SERVICE

Document Delivery Service ของห้องสมุดในยุค New Normal

วนัท ทะเกาพงษ์

บรรณารักษ์ชำนาญการ

กองหอสมุดและศูนย์สารสนเทศวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Coronavirus Disease 2019) หรือ โควิด 19 (COVID-19) เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วและรุนแรงจนแพร่กระจายไปในหลายประเทศทั่วโลก ส่งผลให้ผู้คนเจ็บป่วยและล้มตายเป็นจำนวนมาก โควิด 19 แพร่กระจายผ่านการสัมผัสกับผู้ติดเชื้อผ่านทางละอองเสมหะสารคัดหลั่งจากการไอ จาม น้ำมูก น้ำลาย ทำให้มนุษย์ต้องปรับเปลี่ยนพฤติกรรมดำรงชีวิตจากวิถีเดิม ๆ เป็นชีวิตวิถีใหม่ (New Normal) เพื่อให้ปลอดภัยจากการติดเชื้อ เช่น การสวมหน้ากากอนามัย การเว้นระยะห่างทางสังคม การใช้แพลตฟอร์มออนไลน์ ซึ่งต่อไปพฤติกรรมเหล่านี้จะกลายเป็นความคุ้นชินในชีวิตประจำวันเกิดเป็นชีวิตวิถีถัดไป (Next Normal) นอกจากการปรับตัวของคนแล้ว สถานที่บริการสาธารณะที่มีคนมารวมตัวกัน ต้องมีมาตรการหรือแนวปฏิบัติในการป้องกันการแพร่ระบาด ห้องสมุดก็เป็นหนึ่งในสถานที่ที่ทางภาครัฐได้ออกมาตรการอย่างเข้มข้น เนื่องจากเป็นแหล่งรวมตัวของนักศึกษาและประชาชน มีการให้บริการแบบเผชิญหน้า จึงมีโอกาสเสี่ยงต่อการแพร่กระจายของเชื้อโรคได้ง่าย

กองหอสมุดและศูนย์สารสนเทศวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สท.) กรมวิทยาศาสตร์บริการ เป็นห้องสมุดเฉพาะด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มีภารกิจในการให้บริการและส่งเสริมการใช้สารสนเทศด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ด้วยวิสัยทัศน์ “มุ่งมั่นพัฒนาหน่วยงานให้เป็นหอสมุดกลางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของชาติ สนับสนุนการเป็นแหล่งอ้างอิงทางวิชาการที่ประชาชนทุกภาคส่วนสามารถเข้าถึงบริการได้” กองหอสมุดฯ ได้กำหนดแนวปฏิบัติให้บริการห้องสมุดภายใต้สถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) เพื่อให้ผู้รับบริการปลอดภัยจากการติดเชื้อ มีดังนี้

สำหรับผู้ใช้บริการห้องสมุด

1. สวมหน้ากากอนามัยทุกครั้งเมื่อออกจากบ้านและมาใช้บริการห้องสมุด
2. ตรวจวัดอุณหภูมิร่างกายผู้มาใช้บริการ ณ จุดคัดกรองก่อนเข้าพื้นที่ห้องสมุด ซึ่งมี 2 กรณี
  - ถ้าวัดอุณหภูมิแล้วพบว่าต่ำกว่า 37.5 องศา สามารถเข้าใช้บริการห้องสมุดได้
  - ถ้าสูงกว่าหรือเท่ากับ 37.5 องศา ขอความร่วมมืองดเข้าใช้บริการห้องสมุด และควรไปพบแพทย์หรืออยู่แต่ภายในบ้านเพื่อสังเกตอาการ

3. ล้างมือด้วยเจลแอลกอฮอล์ 70% ณ จุดคัดกรองและจุดต่าง ๆ ภายในห้องสมุด
4. ลงชื่อเข้าใช้บริการห้องสมุดสำหรับบุคคลภายนอก เพื่อเก็บข้อมูลคัดกรองคนเข้าใช้บริการ
5. รักษาระยะห่างระหว่างบุคคลอย่างน้อย 1-2 เมตร ทุกกิจกรรมในห้องสมุด

ด้านสถานที่และการให้บริการ

แนวปฏิบัติในการเตรียมพื้นที่ห้องสมุดและป้องกันโรค ดังนี้

1. จัดโต๊ะ เก้าอี้ หรือที่นั่ง ให้มีการเว้นระยะห่างระหว่างบุคคลอย่างน้อย 1 - 2 เมตร และจัดทำสัญลักษณ์แสดงจุดตำแหน่งชัดเจน
2. ให้มีการทำความสะอาดพื้นผิวสัมผัสของสถานที่และพื้นที่จุดสัมผัสร่วม เช่น โต๊ะ เก้าอี้ อุปกรณ์ ที่จับประตูชั้นวางหนังสือ เคาน์เตอร์บริการ ด้วยน้ำยาทำความสะอาด เช่น แอลกอฮอล์ 70% หรือ โซเดียมไฮโปคลอไรท์ 0.1% ทุกวัน ๆ ละ 2 ครั้ง
3. ปิดให้บริการพื้นที่บางส่วน เช่น ชั้นหนังสือ ชั้นวารสาร พื้นที่นั่งอ่านเป็นการชั่วคราว โดยให้ผู้ใช้บริการแจ้งความประสงค์หนังสือหรือวารสารที่ต้องการแก่เจ้าหน้าที่ เจ้าหน้าที่จะทำการหยิบตัวเล่มนั้น ให้ผู้ใช้บริการ
4. ส่งเสริมการใช้บริการต่าง ๆ ของห้องสมุดผ่านระบบออนไลน์ อาทิ Line official account Facebook website และ e-Mail ให้การศึกษาค้นคว้าออนไลน์ได้ โดยไม่จำเป็นต้องเข้ามาในพื้นที่ห้องสมุด ถ้าผู้ใช้บริการมีปัญหาในการสืบค้นหรือมีข้อสอบถามจะมีเจ้าหน้าที่พร้อมช่วยเหลือทางออนไลน์

ถึงแม้จะอยู่ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 และภาครัฐออกมาตรการรวมถึงขอความร่วมมือจากทุกภาคส่วนเพื่อจำกัดการแพร่ระบาด แต่ธุรกิจยังคงต้องดำเนินต่อไป ยังมีความจำเป็นต้องใช้สารสนเทศเพื่อวิเคราะห์ทดสอบ ศึกษาค้นคว้า วิจัยและพัฒนา การขอรับการรับรองมาตรฐาน ฯลฯ กองหอสมุดฯ ได้พัฒนารูปแบบการชำระเงินค่าบริการจัดหาเอกสารฉบับเต็มด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (Document Delivery Service ; DDS) จากเดิมที่ผู้ใช้ต้องเดินทางมาชำระเงินค่าบริการด้วยตนเองที่ห้องสมุด เป็นการชำระเงินทางออนไลน์ผ่านธนาคารใกล้บ้าน หรือแอปพลิเคชัน Mobile Internet banking ด้วยคิวอาร์โค้ด (QR Code) และรองรับเอกสารสารสนเทศที่เจ้าหน้าที่จะจัดส่งให้ทางไปรษณีย์ ซึ่งช่วยอำนวยความสะดวกให้กับผู้รับบริการที่ต้องการเข้าถึงองค์ความรู้ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ช่วยลดระยะเวลาและค่าใช้จ่ายในการเดินทาง ช่วยลดความเสี่ยงจากการติดเชื้อไวรัส และปรับเปลี่ยนการบริการตามแบบ New Normal

วิธีชำระค่าบริการด้วย QRCode ในแอปพลิเคชัน บนโทรศัพท์มือถือ หอสมุดและศูนย์สารสนเทศวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

- กดเข้าแอปพลิเคชัน Krungthai Next
- กด "SCAN" ปากกล้องไปส่องที่ใบแจ้งค่าใช้จ่าย
- รายละเอียดการชำระ ตรวจสอบรายการ หากถูกต้องกด "จ่ายเงิน"
- ตรวจสอบรายละเอียด การชำระอีกครั้ง หากถูกต้องกด "ยืนยัน"
- การชำระเงินสำเร็จ ปรากฏหลักฐาน การชำระเงิน

นอกจากนี้บริการจัดหาเอกสารฉบับเต็มสามารถเลือกวิธีการชำระเงินผ่านเคาน์เตอร์ธนาคารกรุงไทย หรือชำระค่าบริการได้ที่ ศูนย์บริการ One Stop Service นมวทยาศาสตร์บริการ

โทร. 0 2201-7250 ถึง 7256
อีเมล info@dss.go.th website: http://siweb.dss.go.th

กองหอสมุดฯ ยังได้จัดหาทรัพยากรสารสนเทศในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์และฐานข้อมูลออนไลน์เพิ่มมากขึ้นอีกด้วย เพื่อให้สามารถเข้าถึงสารสนเทศได้สะดวก รวดเร็ว ผู้รับบริการได้ข้อมูลที่ทันสมัยและเป็นปัจจุบัน สารสนเทศที่กองหอสมุดฯ จัดหาในปีงบประมาณ 2564 เช่น United States Pharmacopeia - National Formulary (USP- NF), Official Methods of Analysis of AOAC INTERNATIONAL Online, ฐานข้อมูล BSOL (British Standards Online) ซึ่งเป็นฐานข้อมูลออนไลน์รวบรวมเอกสารมาตรฐานต่าง ๆ เช่น British Standards (BS), Europeans Standard (EN), International Organization for Standardization (ISO) ครอบคลุม 53 หัวเรื่อง โดยกองหอสมุดฯ บอกรับจำนวน 21 หัวเรื่อง เช่น Sciences & Health Care, Environment, Wastes, Testing, Railway Engineering, Glass & Ceramics Industries, Rubber Industry นอกจากนี้ ยังมีฐานข้อมูล Techstreet Enterprise ซึ่งเป็นฐานข้อมูลออนไลน์ที่รวบรวมเอกสารมาตรฐานขององค์กรกำหนดมาตรฐาน (Standards Developing Organizations ; SDO) ที่สำคัญหลายองค์กร โดยกองหอสมุดฯ บอกรับเป็นจำนวนดาวโหลด สามารถดาวน์โหลดเอกสารมาตรฐานได้ 205 รายการ จาก SDO 5 หน่วยงาน ได้แก่ American Society of Heating, Refrigerating, and Air Conditioning Engineers (ASHRAE), American Society Mechanical of Engineering (ASME), Deutsches Institut für Normung (DIN), International Organization for Standardization (ISO), The Society for Protective Coating (SSPC)

นอกจากนี้ ในช่วงที่ให้บุคลากรปฏิบัติงานที่บ้าน หรือ Work From Home ได้ทำการเชื่อมต่อสัญญาณโทรศัพท์จากหมายเลขที่ให้บริการเมื่อมีผู้ใช้บริการโทรเข้ามาที่กรมวิทยาศาสตร์บริการจะส่งสัญญาณไปยังโทรศัพท์มือถือของผู้ให้บริการโดยอัตโนมัติ โดยผู้ใช้บริการยังคงจ่ายค่าบริการโทรศัพท์ในอัตราปกติคือ 3 บาทต่อครั้ง ทำให้ผู้ใช้สามารถติดต่อสื่อสารทางโทรศัพท์กับผู้ให้บริการได้ตลอดเวลา รวมทั้งผู้รับบริการยังสามารถใช้บริการผ่านช่องทางออนไลน์ทั้งเว็บไซต์ <http://siweb.dss.go.th>, e-Mail : info@dss.go.th, Line ID : @hgg8220j และ Facebook : @ScienceLibraryDSS ซึ่งช่วยให้ผู้ใช้บริการไม่พลาดทุกการสื่อสาร

จะเห็นได้ว่าในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ที่ผ่านมาแม้ว่าจะต้องเผชิญกับข้อจำกัดในการปฏิบัติงานมากมาย แต่กองหอสมุดฯ ก็ไม่ได้หยุดการให้บริการแต่อย่างใด การปรับเปลี่ยนวิธีการดำเนินงานหลายประการข้างต้น อาทิ การบริการจัดส่งเอกสาร Document Delivery Service การพัฒนาระบบการชำระเงินออนไลน์ที่มีประสิทธิภาพ และการมีสารสนเทศที่ทันสมัยเป็นปัจจุบัน ทำให้มีผู้ขอรับบริการจัดหาเอกสารฉบับเต็มจำนวนเพิ่มมากขึ้น โดยในปีงบประมาณ 2564 ถึงปัจจุบัน (1 ตุลาคม 2563 - 31 มกราคม 2565) มีสถิติผู้ใช้บริการจัดหาเอกสารฉบับจำนวน 4,196 เรื่อง จากผู้ใช้บริการจำนวน 1,057 ราย ซึ่งนับได้ว่าเป็นรูปแบบการบริการอีกช่องทางหนึ่งเป็นการส่งเสริมให้เกิดการนำความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีไปใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างสูงสุด ลดความเสี่ยงในการเดินทางและการแพร่กระจายเชื้อ ตลอดจนช่วยให้ผู้ใช้บริการสามารถนำข้อมูลสารสนเทศไปใช้ประโยชน์ในภาคการผลิตและบริการตามความต้องการได้อย่างสะดวกและมีความพึงพอใจสูงสุด

สำหรับผู้สนใจขอรับบริการสามารถติดต่อสอบถามเพิ่มเติมได้ที่ 02 2017250-56 หรืออีเมล info@dss.go.th